

Lars Ulrik Kröningssvärds dagbok

Denna dagbok finns på Riksarkivet, Kriget i Pommern 1805-1807 / Relationer

Avfotograferad och sammanfogad av Olof Drakenberg 220630

Boken inleds med förteckning av tillfångatagna officerare, själva handlingen börjar först på sidan 6.

PS. Det hade kunnat göras bättre, redigeras mm men jag har prioriterat att tillgängliggöra den och mycket annat material istället. Läs mer om denna dagbok och om vad krigsfångarna hade för sig på bloggen www.hedersordochhedersmord.com

Nedanstående uppgifter om Kröningssvärd har hämtats från

https://www.adelsvapen.com/genealogi/Kr%C3%B6ningssv%C3%A4rd_nr_1566

Lars Ulrik (son av Abraham Zakarias, Tab. 3), född 1784-09-09 Stävre. Student i Uppsala. Sergeant vid Västmanlands regemente 1802-12-24, stabsfänrik vid Västmanlands regemente 1805-03-04. Stabslöjtnant 1810-03-06. 2. Kapten 1812-06-29. GMtf 1815-04-14. 1. Kapten 1820-05-09. RSO 1823-07-04. Major i armén 1826-10-19. Avsked 1830-04-29. Carl XIV Johans medalj 1855-11-01. Död 1870-03-19 i Uppsala. Han blev under pommerska kriget 1807 fången av fransmännen vid Ückerförde och fördd till Longwy. Gift 1829-06-14 i Uppsala med **Augusta Fredrika Littorin**, född 1809-09-05 i Uppsala, död i Uppsala 1856-05-06, dotter av handlanden Per Magnus Littorin och Johanna Sofia Bonnevier.

Barn:

- **Carl Magnus**, född 1831-03-08. Jungman. Död 1850-09-17 ombord å skonerten Erik Baker under en resa från Charlestown till Malaga.
- **Johan Fredrik**, född 1832. Kassaförvaltare. Död 1883. [Se Tab. 5.](#)
- **Ebba Sofia Lovisa**, född 1835-08-18 i Uppsala. Stiftsjungfru. Folkskolläraryrkesexamen 1874. Folkskollärarinna vid Klara församlings folkskola i Stockholm 1875 och vid Adolf Fredriks församlings folkskola i Stockholm 1886. Död ogift 1906-03-29 i Stockholm.

Elfsborgs Regemente

- ✓ Capitaine Cedersköld — Den 14 Maj 1807 utaför Stralsund.
 ✓ Ljnt.: Paul d. Jöse — 16 Apr. 1807 — mellan Paeo. och Anklam
Nerike och Wermelands Regt.
 ✓ Fänrik Berger — 1807 Aug. Dänholmene —
Westmanlands Regt.
 ✓ Ljnt. f. A. Drakenberg — 17 Apr. 1807 — Uckermark
 ✓ Fänrik L. U. Kröningsbom — 1807

Dalregementet.

- ✓ Fänrik Paqualin — 1807 Aug. Dänholmene { Skipten i Duell 10 Jan 1809
 ✓ — U. Törnblad — 1807 { af Ryttm: von der Kanken
 ✓ — Broockman — 1807

Engelbrechtska Regementet.

- ✓ Öfverste Ljnt.: von Platten — 1808. febr. från Pommern
 ✓ Capitaine Lilljeström — 1808. från K...

Drättningska Lf Regemente

- ✓ Capitaine von Hegeman — 1807 Aug. Dänholmene.
 ✓ Ljntenant Schwing — 1807 Ulfersad — ankom i Januari 1808.
 ✓ Öfverste Ljnt. Lööding — 1807 Aug. Dänholmene — gick i fransk tjänst

Adlercreutzska Regementet

- ✓ Capitaine von Schöen — 1807 Aug. Dänholmene —
 adjut: för Sas. Palmstjerna.

Uti Armén.

- ✓ Öfverste Ljnt. friherre Palmstjerna — 1807 Aug. Dänholmene

Pommerska Landtveinet.

- ✓ Öf. Ljnt. Hofmankalken von Platten Silgy — 1808 febr. från Pommern
 ✓ Capitaine Maur. von Muehlensfeldt — 1807 Apr. 17 Uckermark
 adjut. för Öfverste v. Cordell. Fortifikation
 ✓ Conducateur von Wiatern — 1807 Dänholmene

Adjutantur folg. Friesendorff — Lübeck 1806.
— A. Duleb — Zes

Rees

Monika I. Susan Wright

Majorin Gräfe C. Rüdtenbolze - 17 Apr 1807 Uckermark

Nyttmästare v. Blomgren — 17 Apr 1807. Utkerminde
 förmått Aug 1809.

v. der Lanken

Lieutenant Colonel Chevening - Rev

✓ — J. Lindman — Re

Porrettus Axel von Ugedom ———— H^o

Pedro rando _____

von Sahr

Smålands Dragon Regt.

Pyllmört. Maj: Armeu de la Grange } 1806 hüben - gemischt u. parod
P. Flach } 3er 3er

✓ P. Flach ————— Rec —————

Lieutenant Rosenquist _____ 220

Wahlberg	200
----------	-----

_____ O. Morris _____

Marjelle Iverson _____

Hohuslans Regimente

Capitain Albr. Faj - 17 Apr 1807 Uhermünde

Leit. Ingehold

Förändring Matt och Dag

Tharaborgs Rymte

Leut. J. von Knorring Aug 1807. Danholmen

Wentgötha Dachs Hgt.

Handwritten: Hunt Philip J. Tach — 15 Apr. 1807. ved Caswall Chap. Mtg.

Christ. v. Schulz — 16 Apr. emellan Pasewalk och Anklam. Dod 1708. 75 år.

Præst 23 1/2

Landstun

- Majorin Johanne Heynrichsen — død under fangen i havet
Kapitain Otto Wolfeldt — død 1806
Leik — død 1807 på gards)
Braun — død
Montgommene — død 1807 på gards)
Johanne Strömfeldt — død
Lieutenant v. Broms — død
Gust. Wolfeldt — død
Nisbeth — død
Søj. E. Heynrichsen — død
Thudebuck — død
Søj. G. Adelsvæn — død gift med Mamsell Bernard
Faxen — død i kongerig
Andrius Reutenvæn — død
Oldenburg — død
Chr von Yhlen — død
Bortey — død
Wirtfeldt — død antaget fransk herre
von Post — død
Dor von Yhlen — død fængslet på gards
Fisell — død gift med Mamsell Solder
i kongerig.

Landstun
Frantport 23 1/2

Förteckning på Fågne Officiärer
Uti Frankrike Åren 1807, 1808, 1809.

Svea Artilleri Regt

✓ Leutnant Hyggrell - af 17 Apr. vid Uckerwünde 1807.
Adjut. d. d. v. Carl
Gotha Artilleri Regt

✓ Capitaine Gillis Edengjelm - af 17 Apr. Uckerwünde 1807

✓ Lieut C. v. Matern - Dänholm - Augusti 1807.

Wendes Artilleri Regt

✓ Major von Schantz - ankom från Pommern i febr. 1808.

✓ — von Dargfeldt - eftertrickad från Pommern 3 1808.

✓ Capit Taffer — — — — —

✓ Undersk. Wilg. von Mühlensfeld - af 17 Apr. Uckerwünde 1807.

✓ — von Kohler - af 16 Apr. 1807 vid Anklam —

✓ — Adlerbylke — Dänholm Aug. 1807.

Finska Artilleriet.

✓ Majorin Gyllenboigel — Dänholm Aug. 1807.

✓ Undersk. Axel von Arbin - Uckerwünde 17 Apr 1807.

Adjut. d. d. v. Carl.

Lif Grenadier Regimentet.

✓ Ofv.: Armén, Ofv. vid Regt. - Gripe Gust. Mörner - Ljubeck 1806

✓ Majorin friherre G. Baner — Ljubeck 1806.

bach — 5
brück — 4
nick — 5

Fran. Nany bei Metz — 11
Metz bei Luxemburg — 19
Luxemb. bei Trier — 10
Franz bei Coblenz — 24
Franz Coblenz bei Cologne — 12
Franz Cologne bei Neunkirchen — 18
Franz Neunkirchen bei Wesel — 9½

95½
Franz Wesel bei Münster — 8½
Franz Münster bei Minden — 19½
Franz Minden bei Hameln — 20½
Franz Hameln bei Weimar — 14
55½

95½
maler — 38
55½
75½

Februari

1807.

Afreste jag i span. Westeras till Stockholm för att där
span öppna till Pommern och Stralsund, hvarst.
En Batalion af Infanteriet, befänt sig i span. Anto

Göran.

Ankom till Stockholm, där Lieutenanten Behrman för-
von hölls öfren inträffade för att öppna till Stal-

sund.

Afreste vi i span Stockholm, vagen togs öfver Loo-
sele, Nyköping, Norrköping, Rindköping, Lugo
till Ustved hvarst vi inträffade öf. — Efter

1 Omrums vistande i Staden som upstogs med Pab
och Bredns påskrifning m:m: gingo vi kl: 12 p.m
som bord på den sedan fardiga Postvagten och lade
ut från Flammens. — 3de April andt drog till Öfver-

Kapitel Baron Braunes, Leut: Weymarre och Sandwich
Kistner, vore öfren om bord för att öppna till Stral-

sund. — Såsom öfren vid öfvercor instaldt en snat

den fatala öfvercoran; hvilken öfren plagade naga

af de öfne papaguaner. — En plaga som blott kan

fontas, af den som någon gång, val belästas.

Q

—
Soverat hem i sin ett klacci lag - smidertid blev
jag för denna gång beröfvad det härliga skadeskuttet
af solens nedgång i skapets skote - emot midnatten
hade vi kunnat af besjöranska landet, hvar för sig,
kun refrades och vi dröfro hett sagta till om Morgonen.
Men - da vi i dagningen fingo se landet framför oss
kl. 4 f.m.: hastades ankars vid Wittau, da vi på
smabåtar fordes i land - sedan båtar voro icti
närmaste förar anskaffade afrent vi på Söndag
när genom Hachen Fringsst till Ulte fähr, dit vi an-
kommo om aftonen sedan det skifvit märkt Ulte
en halfcirkel omkring fastningen ryttas fransyska
proposternas flaggklar, hvilket jämte ryck tone
i Tonen samt Gwan skott da ord da, gjorde, på den
orsama ynglingen, som för första gangen skulle se
en frinde under ögonen, ett dygnt intryck.
Da snart båtar skifvit i ordning, påberade vi sur-
det och ankommo till Stralsund om Natten - Hade
jag då kunnat ana den handelsen att efter Wick-
han skulle såsom fransysk krigs fange, vara på vä-
u 4

Q

gen til Frankrig, skildt ipaa Sadermesland, slaget
varner og kammerater, saveligén bade jeg med
sælt sika hanske betrædt den tyske Jord. —
Vi togo oppe Natten Logis paa ett Vandhus ved Alte
Markt.

Mars

Den —

Om morgenen instaldte jeg mig ved den af Rege-
mentet og varande Batalion, och blif inquarter-
vad tillsammans med Gandriken Hr. von Ehren-
heim — sedermera Regiments Hensetgöingensom,
anseende till fästningens vidd och mindre antal
Troppar, var ganska trangen. Jag blif såsom
varande Jagare Officer anstaldt vid Bat. Jagar
och gode med dem fästningens utomkring fäst-
ning. — Garnison utgjordes af 1 Batalion af
Westmanland, Uplands, Södermanland, Skaraborg
Westgötha Dal, Elfsborg, Bohuslän, Jonköpings
Dahl-Regimentet 2de af Nerike och Vermeland
Västmanlands 2de Regiment samt Engelbrektska
Regt. 200 Mann i fästningens — Monier och Husar
Regt. samt 4 Eskadroner och Smålands Dragoner
Riande Artilleriet, samt Detaschermenter af Götha

och Wendes Artillerie Regt^{er}. Majora Bataljoner, sandt
vann — Med dessa trupper skulle fästningarna samt
Chyger förvaras emot en fabriks frände som kom-
menderades utaf franska Marskalen Mortier.
Ier Armee Commenderades utaf General Gouver-
neur von Sporn —
Factorys en Recognoscering utan för krigens Fort af
Örsten vid Winder Artilleri Canell, hvilken slut-
ligen förändrades till stormning af en fruntlig Re-
doute, da Elfborgs Bataljon till en stor del blev
förstörd — Redskutene delades i Bat. Chusen Öfverste
nant Bohman och Capet: v. Lange, jagare och Skiper-
de Capitaine v. Schwarzenhoff och Luit. Cedersköld;
Skiperad Luit. Gyllensvärd — I hela denna affär
som Factorades ~~och~~ kortare af betydligt i döda och så-
rade, förändrades af Besatthafarens öfriga trupper,
och tyndade till intet. Förmåra Göllo vi op ställa
innan fästningen och dess område till den —
Da några små Recognosceringar Factorys emot

3

Fransiska forposterna, hvarvid några skott löpa
des, men utan vidare följder —
Stralsunds fästnings verk äro stora och vidlöfliga
samt födra ett betydligt antal trupper till
besättning, men knuten på kaptuller, som att
trupperna vid en belägring bombardering äro
exponerade att blifva förtörade — Detta var afven
handelsen med Magazinierna, hvilka till en del
voro uthyrborne — Staden var stor och gammal
modigt byggd med gästane af husen utåt gator
ne; Konstaderna voro vid Fransernas infall
i Rommern, af ops sjelfre upbrände; såsom lig-
gande samför fästningsverken och hunderliga ord
försvaret — Sedan svenska trupperne vant sig
Månader har inneslutne, marcherade —
Största delen af Garnison utur fästningen på 3de M^{ne}
Colonnen under General Gouvenier Baron J. Gens
Generalen Baron M. Arfvid och Överst. Wegers
besat Westmanlands fagar samt flera andra trupper
stannade och intaga flera Medeltiden mellan Pa-
menhagen och Lüdenhagen — Advancerade sedan med

Den 1 April

2

Den 24^{de}

Vidare till en liten stad Oranienburg 4 mil - Där
var ett förfallit konf. lustslott - Stallet för operavä-
derst -

Den 25te

Till Berlin 4 mil - Vid ankomsten som skedd kl. 2 q. 2 ft.
måndagen blefvo vi omringade af en mängd bältkläd-
de personer, hvilka begärade oss som någon ting betyd-
merligt, och detta hander saken tyvas som fräckt, där kungs-
fångas andanda - Sedan vi intagit våra kvarter som
anvisats på de Hovets värdshuset Unter den Linden,
blefvo vi inviterade till Middag - En del för Gou-
vernören General Clarke, en del till Generalen Schulen
och Verge - Jag intog min middag hos Kommandan-
ten General Schulen - Aftonen tillbringades med
hinnqvandrande i staden som är ovanligt vacker
för sina prägliga Torq, regulära gator och välbyg-
da hus - Den längsta gatan heter Fredrichs-
Utti Lind Alleen som går emellan Stallet och Bran-
denburger port, är en behaglig promenad, som
vid vackert väder är uppfyllt af människor, hvilka
samling jag och Sandra Officeran som bodde på

Q

Hôtel de France. Hade det noget att span vara fender
se — Vi atnyto fullt sjet samt fingo ga hvar
vi begagare; emdast i vart quarter var bestanden
fransysk soldat men som han ej at folge op da vi
utgingo, vit jag ej andamalet med hans vrandor.
Vid ankomsten till staden traffades tre fransyska
vater — Lieut: de Fresé vid Elsborgs jagar, Lieutenan:
Arna P. Flach och Chouly vid Westgötha Dal Rikst.
Den förra vid jagare; alla jagne den 16 April da
var Centur attackerades —

i Berlin — Var inviterad pa Gene hos fransyska
verneuren General d'Arke, en man som i hög grad äger
den fransyska befehrsarten — Han bodde i konungens
trum pa Kongl. Slottet — Soverais på slottet
Porcellaine tecknat med konungens Namn (Luffen)
De franska fransyska kungens kungens i begynnelsen för
an kgl. S. 6 om eftermiddagen, förfällo op hade
i andende till tiden, slatterna och den kungen helt out
na — Det ofriga af aftonen påberade på spektaklet. En
vi jag ej var nog kunnare af Tyska språket för att

Den 27de —

kunna samna något såkert omdöme, tyktes mig
Puccen vara väl utförd — Balletterna och Musiken

var förträffelige —

i Berlin — På förmiddagen ankom Lieutenanten vid

Wendes Artilleri von Kohler, som blifvit fangen vid

Peenestrommen. Han mil från Anklam — Om efter

middagen gingo några utefter till SellaWe, det

kongl. acerbottet & mil utom Brandenburgens Port —

Stället var vackert, men vi kunde ej få se Slottets

~~in~~ insändigt — Vågen dit gick igenom en Park,

Thiergarten, som vimmelade af Menneiskor, frambe-

trädte af Varen och den vackra vacker lekens — Afz

tonen föreföll på Spectaklet —

Den 28de —

i Berlin — Afton på Spectaklet — Da vi ej voro

bestyrdne, åto vi hemma vid Table d'Hôte, hvarest

vi äfven gjorde Bekantskap med det namnkunniga

Berliner Weib Hies — Kortnaden för värt underhåll

drabbade Stadus — Uti Anklam erhöill hvarje

Officer tillstånd att såsom uppmått uttraga en dolz

hat af våra fangar — Detta begagnades af de flacke

och var of af ogemen mytta under var fangenskap

Den 29de —

Pipa harlar at folge op under hela tiden, och blef
vid ankomsten till samtliga af franska cheferna
afslöta lika som de öfrige soldaterna — Sfar; Ber-
lin voro de inkvartirade på samma vandhus med
oss, hvilket afen på de flanta ställen skedd —
i Berlin — Ofta med dagen reste en del af oss till
Charlottenburg, ett konf. Lust Slott i mil från Ber-
lin — Vagn som till en del gick igenom Thiergar-
ten, var gult råk med allier på sidorna — Slottet
som utvändigt var vackert, kunde vi ej invändigt
så bese; vi togo i dess ställe var skada igen i träd-
gården som var magnifika, upfylld af allier,
Canaler, Dammar och Bosques — Nagra omått-
iga och Satar voro af fransoserna förstora — Car-
genet med flera alnars höga träd var väl under-
hållet — Den stora träd med gaf ej några vidlyftiga
undersökningar —

Den 30de —

Sedan vi i 5 dagar genom fransyska Gordenneusens artig-
het, fast utvilda; Berlin, samt genom höjman Foras för-
sedt af oss med det mest nödvändiga af kläder, smör och

Q

Könshagen som med storm intogs, oagbat ett i hvar-
digt motstånd, af både Infanterie och Artillerie —
Därinnan marcherade W. Jägare tillbakas till Sabid-
lon som lag ställa på gället framför Trisees port,
hvarvet vi rästade en stund — Sedemera af gick Sa-
tallon och Jägare till Hym Brandshagen 1 mil.
hvarvet hvalades öfver natten så godt man kunde,

Da hela Hym var uppfyllt af Troppor —
Avancerade vi utan att bräffa någon fiende, som af
af Avantgardet var Gårdshöjen, till staden Gripshol-
m 2 Mil — Vi intogade i staden under folkets höj-
rop, samt rastade en stund på Torget — Under tiden
undfagnades Troppor af Borgvagnen — Sedemera in-
togs W. Jägare Jaktvakterna utom den Fortiden som
ligger åt Anklam —

Marcherade vi till Sietens by 3¹/₄ mil från Gripsholm
och 4 mil ifrån Anklam — Där hvalade Tropporna
några timmar till k. 12 om natten, då Rothustans,
Nende och Wermelands samt Westmanlands Jägar Com-
pagner fingo ordres att upbryta, samt avancera emot
Anklam och storma svenska Fortiden, hvilket också skedde.

7

Den 2da —

Den 3de —

Den 7de — Kastades till Uckermark —

Den 8de — Marcherade W. Jägare med flen Troupp under
Förport Chusen Majorin vid Mörneröka Husarene
Grippe C. Riddersholms befäl, till byn Ahlbäck
2 Mil — Vi ankommo dit om förmiddagen och
hvilade till kl. 11 om aftonen, då vi gingo till
Bahus till Luckow 1 Mil — Efter 9te timmar
sart, arholl jag med en del af jag. Compagniet ordres
att upbryta, marcherade det öfriga af natten och
ankom efter 9te Miles Marche till Fergelow jämbred.

Den 9de — kl. 9 f. m. där redan flen Trouppes förut inträffat
Stället var ^{fort} af Fransoserna besattat med pali-
saderingar — Sedan vi varit till kl. 4 eft. m. gin-
go vi tillbaka till Uckermark 2 mil, hvarst
Nattläger intogs —

Den 10de — Marcherade jag till Neuburg 3 1/2 mil — Ett vand
hus beläget 1/2 mil från Staden Papewalk — där
tillbringades natten.

Den 11te — Marcherade jag tillbaka till Ahlbäck 3 mil, hvar
rest quarter intogs och jag logerades hos en gamm

mal preussisk öfverjägarmästare som bevisat Tånga kriget — I hela denna trakt är bevärat med ypperliga junuskogar, som i anseende till omvärdnad och skötsel, göra en stark contrast emot hvad som i öfra delen af Sverige sker —

Den 13te —

Marcherade jag tillbaka till Neuhng 3 mil, hvar rest natten passeras under all brist, som nästan hela tiden var rådande —

Den 13de —

På morgonen afgick jag med 30 Man jagan till Lyn Rothenburg 4 mil, för att understödja preussiska där posterade jägare, som blifvit attackerade af en fransk Recognoscerings troupp, men hvilken redan vid min ankomst var repousserad — Hvilde där en stund, marcherade sedan till Neuhng, och därifrån tillbaka till Ahlbäck, hvar rest natten passades intogs —

Den 14de —

Marcherade jag till Neu Mühlen 1 mil — En Watlinguam hvar rest var en god position — Var där öfver natten på gälvagt —

Den 15de —

Marcherade jag till Neuhng 9^{ne} mil — blifvas stilla öfver Natten —

2

Stationer.

Den 16de — Uptäcktes i dagningen de utskände & susar patrullerne, långt till höger om Neukrug, åt den sidan Arméens Center var stationerad, en oafbruten file af panska Trupper, som avancerade emot de byar där Svenska centrens forposter voro förlagde. Churu vi igenom djupa karr och Moras voro skulde ifrån denna trakt och vinden hindrade Skotts hörmående, förmodades dock en afseesam attack på vår Center. Så snart oförmärskande upptäckt blifvit gjord, afsändes genast Rapport ifrån Neukrug till Torgelow, där Vänstra flygelnas Befälhafvare, Öfverste Cardell förlagt sitt quater. Efter flera timmars obehaglig väntan på förhållningens Ordre, ankom fört kl. 10 f.m. Befallning att forposterna skulle med största skyndsamhet reträtera till Torgelow, där de öfriga af vänstra flygelnas trupper skulle träffas. Närmed Reträten företogs i ögonblicket, på det sätt att hälften af fäjderna åkte och den öfriga å ten sprang brida vid Sordvagnarne, som alltid stodo tillrödd vid forposterna. Vid ankomsten till Torgelow voro de flerta trupperne redan afmarcherade, hvareför Reträten fortsattes vidare till Uckermünde 9 mil. — Där alla sam-

manstötte - Efter 4 timmes rast gingo vi vidare från
emot Anklam - Sedan vi gått i mid godis fält, och
Reconosceringar företogs emot Anklam - då vi befann
os af skumma - Huru långt: vid Schuslans Rytte
och Adjut. för Gen: Amfeldt, Placifeldt, smyggt sig in
som franska trupperne, och sammade Bodni från Gen:
salen att var Corps skulle slå sig igenom, Befant tillä
omöjligt, då Marskalk Mortier med 18,000 man redan
här intagit Anklam, samt den dansande Bryggan
aför Peenestroommen - sedan denna utbrag var stängd,
och vi under ett obryggeligt väder segat några tim-
mar i skogen, marte vi på tillbakas till Uckermunde

hvarvet Matten till brigades dels på Gatone dels i husen.
Efter 13 om morgonen slops General Marche, då Westm:
fj. jagare utryckte att Anklam redan och afst. fl.
vika och Uckermunde jagare som beordrat gått ut.
hona afur Matten - Där stodo vi hela förmiddagen
till kl. 2 eft. m. då fransosene med 6,000 man under
General Waus befäl, gjorde anfäll på våra fältlag-
ter, som bestodo af 30 Man Westm: jagare samt 10
delning Infanteri - Efter en liflig och tillbaktränges

Den 17de

Stationer

vi in ruti Staden, sedan några Jagare blifvit dödhutade
och blifverade — Alla då där quarvarande trupper
blefvo tillfångatagne nml: af Norriska Husarerna
hela Ryttmäst. Lankens samt största Delen af Rytt-
mästare v. Plamgrens Esquadroner, Westmanlands och
Bohusläns Jagare Compagnier, samt 30 Man af Quidan-
de Artilleriet jämte omkring 40 Man af Westmanlands Batal-
jon — På om natten utvaxade fartyg, undkommo Bo-
husläns, Närke och Wernmelands samt största delen af West-
manlands Bataljoner, jämte Ner. och Wernm. jagare Compagnier
och 1 Esquadron af Norra Skanska Dragonerne som nå-
gra dagar förut ankommit — Fågne Officierar voro af
Husarerna: Majoren Grefse K. Riddersholpe, Ryttmä-
stare Plamgren och von der Lanken, Lieutenanterne Grefse
Levenhaupt och Lindman, Cornetterne A. D. v. Ysedom, Le-
dercrantz och Junken v. Sähr, som sedan blef Officerer un-
der fängelshäpn — Utaf Artilleriet Capitaine G. Edenhjelm,
Lieut. von W. Mühlenfels, Högrell och A. v. Arbin, de
både sednare Adjutanter hos Öfverste Cardell äfvensom
Capit. vid Pommerska Landvärm M. v. Mühlenfels —
af Bohusläns Regementet Jäger, Busen, för Jagarne

Capitaine A. Hay samt Fjög: Officiärerne Lieutenant
Sparrehold och Jendrick Matt och Dag - af Westmanl.
Bataillon Liut. Drakenberg, samt af jägare försknarna
Jendrick. En kanon samt alla Cavalariets och Artilleri-
nets flåstar blefvo tagne - Hade fienden öfvervin-
nat ankommit skulle förundanskommit; men detta drojs
mål var svenskarnes lycka - Ett planlöst fälttag
att med några 1000de man framtränga i ett af fienden
Occuperat land utan Reserver eller någon fast punkt
att stödja sig på i händelse af motgång - Hade
Svenska Arméen efter de förtä dagarna, i April, lyckli-
ga framgång, sådå stanna vid vår gräns (Pene-
thrommen), och ej blifvit framkastad i ett land hvarst
den ej kunde bibehålla sig, hade vi med skäl kunnat
anse oss såsom segervinnare, hvilket äfven Pommerns
besök, 1000de fångar och fiendtliga Magasinernas ar-
öfning till fullo bestrykt - Nu deremot blif förhållandet
helt annorlunda, som dock kunnat blifva värre, om ej
ett Stillstånd blifvit ingångit, som hindrat parterne
vid vår gräns, och som endast deras önskan af ett fred-
slut med Sverige, kunde förklara. Om samtliga vänstra
flögelnas trupper, vid förtä Rapport om fiendtliga rörel-
ser av avancerande, retirerat och stött till sammans

D

Stationen

med Contum under General Armfeldt, Lorde forlæstet
blifvit obetydelig -

Sedan alla i Staden befintliga Svenskar voro afsap-
nade och sagne, utfordes Mannskapet i Forstaden, och
Officerarne inspärrades uti ett rum vid Torget med
Porter för dörrarne - Om aftonen blefs vi upvakte
för Commend. fransyska Generalen Vau - en stråf man
som ej ägde mycket af den fransyska politiken - Uti
hans formak Comette v. Upsidoms kapp anamnad
utan att kunna igenfå - en i sitt slag märkvärdig
beg. händelse - så mycket besynnerligare som de flerta
vid tillfångatagandet blifvit befriade ifrån plun-
dring - Hos Generalen måste vi aflemna våra vä-
gar, som vi sedermera ej fingo tillbaka - Vårt
Mannskap var innstängt uti en lada öfver Nat-
ten hvarest det af fransyska och Tyska Soldater plun-
drades - Sedan vi tillbragt en högst obehaglig natt
affordes vi och Truppen -

Den 18^{de}

Under Bevärning af fransyska och Nassau Usingska
Trupper - till Anklam - Officerarne dels till fots
dels på vagnar och Under Officerarne och Soldater till
fots

Et utrykkeligt vader af Bleg og Sno, forvarde det
sa i samme tag — Under vagen ^{og} have faaldet
tilfale de sine gæster ridet af Jægerske Mar-
skutter. skov ibland andre — Ved ankomsten
til Anklam indpakades vi i et 2^e Rum, med for-
ster for dører og fenster —

Den 19de —

Efter en ny lig Matt, i stangde, utan att för nå-
got behof på ga utur Rummet, hvorop a hun
af Greffe Theodorstalpe klagomal hos Marskalk
Mortz anfordes — Blev vi om morgonen inqua-
rerade i Staden, med tillstånd att innom portar-
ne gå hvor vi behagade, samt inviterades på
Dinse hos Marskalken, som viste os myskene
artigbet — De vid middagens närvarande samt
sijsha Officierarne sökte på att sått att muntre
vara med slagne sunnen, men atanden på en för-
stod forjet ut på enas og så lätt —

Den 20de —

Om efter midagen afvete vi samtliga fjerne Officierne be-
ledagade af en fransk Officer, i et tuckvagnar som hos
Kongen skipt bequinerades, til Staden Friedland, mil
frivare vi inquarterades i et Matten — Vår soldater
ginge sarskildt under ledet —

MB

Den 21^{sta}

Afreste vi i samma vagnar som nedtogs till Berlin) till Staden Neu Brandenborg - 3 mil - ^{hvar} Där ingaves vi hos Apotiquarum Wegener, en man som med handbutter, var mötgång och åpen sökte lindra den så godt han kunde. - Då vi utgingo ifrån Stralsunds kvarn nader vänt Magager, troas för vi under hela tiden endast agt det vi hade på kroppen, och som genom dagligt nyttjande var förstört och nerommutat. - Men anhöll jag denne persedlar och skopslagg -

Den 22da

Förställes resan till Alt-Strelitz - 3 mil genom ett vackert landskap - Staden var liten, men där trafades väl villiga människor, som även hjälpte många af oss fagna soldater på flykten, hvilken sättnen verkstaldes af oss som genom ett längre vistande på Dyckhoten, voro nägorlunda bekanta med språket -

Den 23da

Vidare till Guedmich 5 mil - Staden var liten - Men vadeld som ^{brist} för några år sedan öfvergådt syntes uti ^{fl}gnar - samma vackra landskap försof åpen i dag - Under vagnen påberades en liten stads Gierstenborg, hvarvet den med följande fransyska Officier åt oss rekommenderade

midtag

Q

ragat litet pengar - afstöt vi, tillsammans 21 Småka
Officerar, på Gondvagnar som fört oss igenom hela Dyak
Land) under konvoj af en fransk kapitan (Blanchet,
som medföreg till Mayntz - till Potsdam - 4 mil
Hela vagnen var Chaufee, med Poppel, Allee, samt
gardar, Spas och Kanaler på sidorna - På danska be-
räknat af ^{vi vände} ~~från~~ genomfickliga snö och is -
Vi ankommo Middags tiden - Eft. midnatten gingo
vi till ett kong. rustställe Van's Louci till utmed
Staden - Bildergalleriet var det första vi sågo -
ögnarigte - Rummet var magnifikt - Vaggarna som
inlagde med Marmor - nåt på gongyllningar - som
behånge med Tapet, försändigade utaf de stora Ma-
stare - De konststälkande handseene hade till Paris
Gott fort en mängd dyrbara stycken, afren som Preuz
danne gylfver innan de föras ankomst undan gont
en del - och som rum ^{här} ~~och~~ nu de tomma kamare -
Frånne Mosaik Tapet voro annu kvar, gylfver en-
ligt uprättningens mannens berättelse, skulle kosta 25,000
Gyllden handera - danningen haraf må bli för hans
räkning - sedan besags stället invändigt Rummet

Q

vora präktiga med inlagd Marmor, försyningas af.
Det som gvarit konung Fredric af den afslutade, vackte
hos mig dyggnarliga kansler - Den man som: "Ar
förvarat sig emot i Europa, och som varit oödsänt till
1770. d. Fals mennekon död och stympning, samt själva
många gånge fast döden under egonen, skulle anta
gen i en kändstol undergå den upplösning, frånfrån
ingen dödlig ar skallad - Voltairi num var af en mäst.
vändig genom den Man som bibodt det samma, och som
genom sina skriften till en del tagt grund till den Re-
volution som skakat Frankrike och Europa. P. J. B. Sak.
Sedan af slottet var in Superbe kottmäd gäende ut
en i Koral med Altan öfrarna - Atthylliga grästräsk
öfver konungens färdigt brundar vore på ett ställe utom
Slottet - Danfran gingo vi till Kuststätt, beläget i en
re kott i den Parken - Atthi mera varningen var in Plaz-
re och hvar vagnar vore inlagde med i hopfartade Mått
och Bengt rymtaller - gäspet af oledsamt Mamma, inlag
uts atthylliga färdier - Till vänster in ett hallor

med Guds af Mosaic - I liden Chater var dröfven
Stattet för öfverflödigt, försett med kostbara Mue-
ller - Parquet innehöll latskalliga Tempel samt en
Manga Marmor Syster - Efter återkomsten till Staden
Swags Garnisons kyrkan, Gvarstors Konung Fredrik Wil-
helm och Fredric den 2da Gräfer Josefardigade utaf Marmors
Där hade afven Kon. Fredrics brödra Jovissato, men hvilken
enligt Ceratitiae var af Transsavana, som en Trophee,
skickad till Paris - Utan för kungl. Stallet. Staden
var en stor Söfven, med en, till en del fästad, Watten-
koral, för att till ande Neptunus uti sin Waga, dragen
af Juanne Apshästar, omgifven af Trottoer - På
ett stort stodo Samningar af en Götthud kyptha
som firdom blifvit afbrand - Staden innehöll en
manga Cavallene och Enfantene Caserner - Det namn-
kunniga Potodamoka Gardet, hade här haft sin Gar-
nison -

May
Den Fösta

Fortsattes redan till Allt Brandenburg 5 mil - Staden
som för varit Säte för Kurfurstens af: mann, var stor
därut skild uti 2de delar utaf Haud Staden - Under

Stationer.

Den 9^{de}

bage, omgifven af Trädgårdar och Lusthus —
 Stadens beti. Braundeweg — Staden är sate för Hög-
 tigen af samma namn, stor men med tränga och
 krokiga Gator — har vant starkt besatt, men parti-
 ners verken voss nu till största delen väserade, samt
 beträckt med Trädgårdar och Plantager — På när-
 gra ställen var Grafen Bibichullen — Uth. Hög-
 lega Stället residerade nu en Fransysk Gouverneur.
 Till Luthern Ambalenberg — 4 mil — En Hög med
 ett Amt — Bodee allesammans för Amtman,
 jämte en fungen Kypik Officer — Sofar hade dans-
 skarne under 30 Elonga. Ängst att man ej skall
 blanda sig i saker som man ej är väsen —
 Till Staden Nordheim — 5 mil — under vägen sapes-
 rades Staden Seesen —

Den 10^{de}

Den 11te

Till Staden Dransfeldt 4 mil — vacker väg — 2°
 uppehålls öfver några timmar iuti Staden Göttingen —
 gen som präparades under Wägen — Den är namn-
 menning för ett Universitet — Herago som hastigast
 Manegen, då tvanne val inordne Springan af Her-

ndaren vistes — Magot stot Auditoriumfanto y com-
dan gvarje Profeor laser hemma gossing —
till Staden. Cafet — genom Staden Muenchen 3 1/2 mil
vacker vag med Sk och Bokshogar ju skone

Don 132

[illegible]

Com 14th

2

Stationer.

till Kongen, hvarna troika de förutlagade Europe-
erna till Jorden, om de nu skulle ryttas — Alla
Chummen voro inredde och murebrade efter fornti-
dens smak — Man finnes här beundrans värda
arbeten af forna ^{Hepiska} ~~Peroterna~~ — Ett litet Adlon
stages innehåller sjuu böcker i samma genre — Vag-
ten vid Stallet utgjordes af Swedjans kläder och be-
varade som mideltidens hängar — Stallet elumne
styggt för kort tid sedan, tycktes till utvändigt vara
flera hundra år gammalt — De 3 tornen alltså
vände hand ej på skapa rummen, utan konsten
skall sambringa dem, ar ej underligt om kort-
naden blifvit betydlig — Vedermera förtaättes löv-
den genom parken som ar mycket stor, till en dygg-
nad uppe på berget kallad Picogor. — Där taga Wat-
tenkonsterna sin början — De kunna dyggas som
bort af 300 Vaningar af öfverhvarandra liggande.
Spalt, upresta sig en 96 fot höj Pyramid, som
på hvar spalt, på en 11 fot höj piedestal, upresta

vi en Colapalisk 31 fot hög Sterculo, lutande
sig på sin klubbå - hvilken var så stor att den kan
inrymma 18 personer - Syggnåden skulle efter ut-
sags vara 900 fot hög - Utbyggnaden i span / Spetsen
var fortfarande - Staden och landet såg som en bar-
norna för vara fäster - Sedan flera besöks de gam-
la cascade, hvar långt i en öst 200 vara 900
ska fot, med åtskilliga kaskader emellan - Så att
åtskilliga ställen voro grötter där orolvarn voro an-
dragt, hvilka genom vatten tryckning, låta höra
flera stycken - Ut i parken voro de nya cascade-
ne, en utaf dem föreställde resten af en Rinnel-
aqueduc, vid hvars slut ar ett litet halfsten med
fallit Fonn, mellan Vattenmapan nedströtar
är 104 fot med ett grynigt Dan på en in-
der liggande klippmapa. Aqueducen bestar
af 14 mapers nivåer af en ofantlig höjd -
Sångst med enot slottet var stora kaskader, utur
hvars midel den förnämsta spring brunna uppgår
den skulle enligt ledningarna utgå hvar vatten
med 190 fot höjden med 10 tusen ställe - Ut i

2

Stationer.

Parken var "åtskilliga Tempel, ~~och~~ grätor och Suter,
som g. för tidens höfhet kunde tagas i "agnatigt.
För att riktigt bese alla hvar arande markvårdg-
heter, hade flera dagar "fördrats, och jag kunde blott
använda några timmar — Vattenhorntena öppnades
på "Transyriska Gouverneurerna "besökning, för var
"räkning; en ärlighet som vi ej nog kunde "erkänna.
Svarte framling som reser igenom "Capet, för g. om
berätta att bese detta "ställe, som för sina vattenkon-
ster knapt har sin like —

Vid återresan från detta af naturen "gynnade och ge-
nom "konsten "förskönade "ställe, kunde jag ej "hin-
dra mig från de "reflexioner som upstod vid i "hög-
"konsten af "Skepnens "öfersändande till "Amerika
under "frihetens "timgest. Att olyckligt "det land, där de
genten "bortsäljer sina undersåtare, för att i en fram-
mande "verldel, tillintet göra "människans "konamsta
"agendom, "prichiten; och sedan "bortsälas "deha, under
"fvar och "förbannelser "hopskapade "summor, till
"praktfulla och onyttiga "minnesmärken af en "förflut-

En Afsked —

Till middagen var jag med flere inbiterad hos spanska Gubernøren General de Grange; En man som vi hade sett Facha för den Raste dag och har Lamma-Deo, hvilken ej stod på var Manche route —

Den 15de —

Om Lördagen besögs vi som fastlagat, Mar- mor Ladet, Fasanient, samt otuligen Museum.

Där voro samlingar af alla slag och till alla Vetter-
shaps grenar; ibland de markvårdigaste voro En Mumie och en Kopie af Medeciska Venus — Ut-
ett rum voro samteliga Landtgrifvarne och Lues-
furstane af Hopen med deras Gemaler fornera-
de till Lebensgrofve af Vax, samt Kladdé med
de Kläder de i Lifstiden brukat — Där komung för-
Den 1te had. apr. Där sin pluto bland de ofrige.

Sedan vi här hade tillbringat 2 1/2 nio samma dagar
afroste vi om eftermiddagen på vanligt sätt till
Syn Grop ingeln 3 1/2 mil — Till höger om vegen
synes en Kataloh Stad Fusen.

Den 16de —

Till Staden Marlbury 5 1/2 mil — vid Staden var
ett gammalt Slott hvar Jästning verk spanske
ne,
D

Den 17^{de}

som gäta alla sådane goda grannar, till endel
nedröst-

till Staden Guesen 3¹/₂ mil - Den har förut vant befat,
men fästningen verken vore för 2¹/₂ mil sedan af kan.
Sorene fortöde - Promenaden vid den forna bro-
ven var angenam samt upfylld af människor -

Den 18^{de}

Till Freiburg 3¹/₂ mil - En af de forna kungstör-
terna - En del af Staden är belägen inom en gammal
skog som var förfallen - Fjällskapet med min
vand gånge jag en promenad till en lustplats 2
mil från Staden, hvarst Stads borne alla för-
dagar den vackra artiden, efter veckans modor och
behjmmar, roa sig med dans och promenader -

Thuru af min värd döttrar inbjudade att delta
i dansen, var jag nog oförlig att neka till dens
begäran; en tanke från min älskande belägen
hit och på de glada stunder jag under sådant nöje
tillbragt i faderneolandet, och örföfheten om det skulle
äternes var oröskan till mitt afslag. På Skogsmu-
ren var äfven en vacker promenad, beskuggad af

Byggland och de på Gastfri och Medlid samma öm-
vare, hvilka betänande i vårt olyckeliga öf-
allid med ett frälsamt hjerta skall förvaras i mitt
minne; Vi hade nu beträff det fransyska området,
och med denna dag uphöjde det öppna och vanliga
beträffande vi hela vägen ansat —
Hastade i Mayntz — En stor stad och fransysk grän-
sättning, med många och brorika gator — En mängd
förförda hus och byggnader vittnade om de be-
ringar staden under Revolutionens tiden måst utstå-
ra — En stor Skeppsbyggare var här öfver be-
höfverheten en mängd flytande Quarnar som dröf-
vor genom stommens fort, vora fastankrade —
På Tyska sidan var vid Capel en mängd fäst-
ningsverk anlagde, till fördrande af något an-
fall från den sidan — En mängd tullbetjenter
voro här stationerade till förhindrande af kuren
drägen; och vara obetydliga kappsäckar, samt
ej något som kunde rigta deras snäpplighet
De sökte med all noggrannhet igenom allsammans

Den 21^{sta}

23

Såsom nu mera inkom spaniska quanten upp-
hord. all skjut, hvar för största delen af oss,
brut på pengas, voro nödsakade att fortsätta
det ofruga af sedan till fört, hvar för vi afande
vara saker med en forvagn till Mito, där vi skul-
le gåa till. Under Marche dagarne bestod
hvar frans samt för inguar tening, men någon
skyldighet att emot oss betalning Lemna Mat
var ej alags, hvar för var lilla afstoring ej kun-
de räcka till. — Sedan var Marche Routi var
i ordning, anbrände jag och 13 andra Officerare
till fört Marchen — genom Staden Pyrenhegin, nam-
nening för oss genom det nederlag spanionerna där ledde
af vinnssanne under 30 Anga. kungit. — efter intagen
Middag som bestod af staden i stället för den Angas
tening som vi elskat där skulle haft. — Fortsattes van-
dringen vidare till Staden Womo, dit vi ankommo
om aftonen rätt uttrötade, sedan vi på en dag giot
2. Etaper eller 11 Leus. — Dagen var varken utred
Oklustommen; Stora fördragningar voro gjorda på
sidorna till hindrande af ofruksamning vid Rodens.

Den 22da —

Stad.

Betydligt stigande; vid ankomsten intog jag genast mitt logis, för att få ut hvilat till morgon dagen-hvar för staden & hemhuset —

Till Staden i Kirckhem 5 Luns — Ett betydligt stort verk lag stas där vidvord —

Till Staden kaisers lantem 7 Luns — Vacker vag genom Ek och Bokskogar med åtskilliga forstada stott och kloster på sidorna — Under Revolutionen ängst liden vordes en stor Katastrofe på höjdena här utanför.

Genom staden lands flod till Sjön Mueback 5 Luns

Till Lueybrück 4 Luns — Engeg stad som varit varit Residence för Hertigen af slammam Mamm — Stället var utaf Fransoserna under Revolutionen gran för stot, mörarna vore annu nagra lunda befallne. Utaf tinnervanane blefs vi val hemot till — De par munde oss om den tid da vara konungar vore skersagar där — Myrkan sades vara byggd af konung

Carl den XI i kottung

Till Staden Saas Breck 7 Luns — angenam vag genom skogar, med åtskilliga järn vark på sidorna

Den 27^{de}

Den 24^{de}

Den 25^{de}

Den 26^{de}

Den 27^{de}

Straxt Fredens daget en liten stad benamnd St-Johans
skild i þan daardrick genom en storm öfver Gviken
var en storm - Ett af fransoserna förstört stoll
med storm belägenhet, vittnade af en gar om den
enda som lifade Revolutionens inflyttar -

Till staden Saint Elward & Lued - högt obetydlig
Har besöket en fransysk Part, som under komung
Quotal af 111 till vristats i Hordholm, och som da afen
hade en hel vis högt - hande flera af de svenska
hoga familjerna - Gammal Man, bebehallande
den på gata belesenheten -

Till Rym Cursette S:rens - ingvarterats på krogar
Till Mels Helus - Har hade vi salido till en bar
jan hemmet matet för var vandring, som i amende
till den stranga betten var högt besvärslig och
som nödgade of att gå om nätterna - Med storm
till gongar och högt att dageligen gå så långt vi
ville, hade denna resa till foto, under en så vacker
arstid, varit rätt behaglig, ehuru andamalet, der
med var i motatt förhållande - Vår kamrater

Den 28^{de}

Den 29^{de}

Den 30^{de}

2

1770

Den 21de Maars, hade jag flera dagar sedan
kommit ifrån Mayntz, hade jag flera dagar sedan
här intressat af den som varit obetydliga i Sagage-
n, Men i Staden af Slagen vid Mosel strömmen gamla
Stor samt bebyggd med vackra hus och kyrkor - där
var en mängd kaponer för alla Vapen, de flertalet
gemintane voro vid dommen, blott Depots Stataill¹⁷⁷⁰
hemma för att exercera och organiseras nya slagställen.
Franska Genie Corpsen har här sin kasern och station.
Fästnings verken voro starka och vidlyftiga samt
väl underhållne, och föro en talrik besättning
i handlar af besättning - Vi träffade här våra
sagun soldater, som qvings förut ifrån Berlin, de
hade under resan varit litet sjukligt med, hvilket
afren gjorde att otakeliga tagit vårsering, hopp
att på blidare ödem till mötes - Från osserna skickas
alltid de sagne Officerarne ifrån Struppen, endast
Under Officerarne på följa i sanna - Men att den
ska Officerarn sago på samma ställe med Prusiska
eller Österrikiska sagun soldater, eller hvar som helst

2

frågades ej efter, blott Befäl och trouppe ej var till-
sammans.

Under förmodan att här så snart blefva, sökte vi
att på bästa vis arrangera oss med våra små till-
gångar. Då vi voro samlade på ett ställe, bestod
Månadslönen, hvarje Officer af minsta graden 29 franc
i löne - Lieutenanter 37½ - Capitainer 50 - Bat.
Chef och Öfverhufvud 75 - Öfverste 100 - För de
bättre lagda gräderna var denna aflöning otillräck-
lig; med den aldurstörsta hushållning var ej möjligt
att taga sig ut dermed.

Jan 1^{sta}
Den 1^{sta}
g. 1^{sta}

Utti Mito -

Sito - Var om aftonen på Spittaklet, förtä Pien
een agerader dälgt den andra något bättre.

Den 2^{de}

i Mito - Gjorde en liten utvandring kring Staden som
var om gifven med en mängd Vinplantager - Mosel
strömmen Rannas genom fördämnings, vatten till Gaf
varne för den lägre delen af fästningsverken; på andra
sidan ligger det stora Militaire Hospitalet som ut-
göres af en Quadrat innehållande en mängd stora
Salat - äfven var där en förtad.

Den 4^{de}

i Mito - var på Spittaklet - Sedan utvandring af

hugisfångar nu var ifrån - fingo vi Ordre att mar-
chera till Donchun, hvarest alla fägne Svenskar
skulle samlas för att därifrån hemgå - i följe här-
af upbröto vi -

Den 3^{de}

med våra Soldater, och marcherade utan någon be-
räkning till Conflans en stor Öd - 3 Lius -

Den 6^{de}

Till Staden Stains 4 Lius -

Den 7^{de}

Till Longuion en liten Stad 6 Lius - Vi fingo ej quas-
ter där, utan måste ligga i en Stig därvid, Noverge
öfver natten, emedan Staden hade Inquartierung utan
kejsersliga Gardet -

Den 8^{de}

Till Mont Midi 4 Lius - Där inträffade de vid
Lybeck om hösten 1806 fägne Svenska Officerare
af Lif Grenadörerna och Småland Dragoner, hvilka
kommo ifrån fästningen Longuion och öfren skulle gå
till Donchun, där deras Manuskap var förslaget.
Staden Mont Midi är det i hvarne delar, den öf-
ren på en hög backe & var befäst -

Den 9^{de}

Till Staden Carignan 5 Lius - utan något an-
märkning värd -

Den 10^{de}

Genom Staden Sedan till Donchun 5 Lius, en
liten Ort på franska Borsen - Där inträffade

Fränd. 11te
tid af 24

nu alla jagne svenskar med det glädans hopp att
fa återvända till faderens land. En mängd
Conwardie Sjöfolk som blifvit upbragte, och förut
vänt förslagde på andra ställen hitthommas
Uth Donchery. Man skapit var inlagd uti Ca-
valleri och Infanteri Caserner, en del uti Stal-
len hvarort de måste ligga på stengolven, med
knäpt så mycket haln som fordrades under hus-
vudet. Detta jämte den usla och laddnaden, och
knappa aflöningen, 8 Rod och 3 Sous om dagen,
lade grund till sjukdomar, som sedermera bort-
ryckte en mängd folk. Orten var omgifven
med en gammal ringmur, med crenaux. Strätt
utanför porten samflöt Meas floden, öfver hvil-
ken var en stenbyggda. Sedan negociatione-
na om utvärlingen upphört och inget fortsattes
blevo samtliga Officerarne.

Den 25te

Skilde ifrån Truppen och flyttade till Staden
Sedan, 1st kuis. I sin blevo vi inquarterade uti
Cavalleri Casernen, en magnifiqu byggnad, be-
staende af 2de flyglar 4 våningar höga, med
en stor gårdplan emellan. Vi fingo begagna

22

Slutet.

De rum som af fransyska Officerarne bebos då Regimentet är hemma, uti en andra flygeln hvarant stallen voro, sågo jagne Preussiska Soldater.

De mera förmögne af Officerarne hyrde sig rum i Staden, men mängden bodde i Caserne.

Har voro nu samlade utom de som blefvo jagne och sut förde med mig - Af Rifgranadierna Överste Grefre G. Mörner, Majorn Baron Sanner, och Lejonhjulm - Capitainerne O. Wolfeldt, Leck, Gorgus, Straun, Montgommieri, Bar: Stromfeldt - Lieutenanterne v. Ströms, G. Wolfeldt, Nisbeth, Bar: E. Lejonhufvud, Rudebeck, Bar: G. Adelsvård, Faxer.

Fandrickar Reutersvård, Alenbury, Ch. von Yhlen, H. von Yhlen, Borkuj, Wertfeldt, Fisel - Adjutanter Baron fr. Frisendorff, A. Dubb - Malands Dragon Regiment, Majorin: Armes de la Grange, Rytmästare O. Pack. Lieutenanter, Rosenqvist, Wahlberg - Cornetter O. Mörner, Svensson - Af Sjöfart freg: Maj: Adla Grange, Rytm: Pack. Capitainerne Montgommieri, Leck och Gorgus, Ställf. v. en fört tillstod att hemresa på sin Parole; hvilket de äfro efter några dagar stån

här varhotalde — Sedermera blef detta ej någon Swi-
dät — Leut: Gräfe ^{Vasimer} Leven Haupt, skickades vid af-
färd och så till en Släktninge, med samma namn,
i Strasbourg, hvarst han vistades under hela
fångenskapen — Maas floden går igenom Staden
och gör där ett fall, hvarföre en Canal med slupar
till Transportens lättande var för flere år tillba-
kas, beqväm, men hade hvilat — nu företogs arber-
tet å ny, hvarvid äfven en liten tid några af
de fägne Svenskarne emot daggrinning, ~~blef~~ be-
nådd — Stadens klädesfabriker äro namnkunni-
ga, och var vid den mängd, som där fänts, en stor
del af innevänarne sysselsatte — Citadellet som
låg iuti Staden, samt fästningsverken däromkring
voro gamle samt ulla underhållne — En del af
de stora Gräpparne voro nedsprängde iuti sand-
berget — ett ofantligt Arbet — På de öfrige sedar-
ne voro verken i bättre stand — Då Chren nu
var francka gräntan, ansågs förmodligen nå-
got anfall här för omöjligt —
Förades freden med Ryssland och Preussen med det

Augusti
Den 17^{de}

Station.

Processiones genom Gatorne samt Dans på Torg
om aftonen för popularen — Här var en ^{stort} ~~stort~~
stänslig kyrka — churu en Rommersk Katolska
Religion är i Frankrike den rådande —

Under July, Augusti, September, October och No-
vember Månader, som vi här tillbringade fingo
vi erfara huru obehagligt det är att såsom krigs-
fångar, utan någon bestämmd sysselsättning, bootslö-
sa en dyrbär tid — Utom undervisning i fransyska
Språket och Dans, hindrade mig min meddelas-
het mig att begagna några andra lektioner —

Uti October Månad förskades antalet af olycks-
kamerater, då de svenska ankommo som uti Aug.
Månad blifvit fagna på Danholmen utan för-
sträls und — Officerarne voro Öfverste Leutnanten
Saron Palmström, Majorin vid finska Artilleriet
Gyllenbögel, Leutnanten vid Götha Artilleri von
Matern, Und. leut. vid Wendes Artill. Adlerbylke,
Fänrikarne Broockman, Tornblad, och Pagua-
lin vid Sahl Reg^t — Conducturen v. Matern
vid fortification — leut. Saron Knorring vid ska-

raborgs Regt^{er} - Fänrik Serger vid Ner och Wor-
meland - Capitaine von Bohren vid Adlercreutz-
ska - Capitaine von Stegeman och Adjut. Leding
af Drottningens Lif Regemente -

November
Den 1^{sta}

Förade vi vår konungs födelse dag medelst en Middag
samt Musique af Grenadierernas ^{Hantboiter} som äfven voro
sägne - Denna tillställning hade så när be-
kännt af illa, emedan den Commenderande Divisions
Generalen som bodde i Metzler, blifvar här för högt
Upbragt - Genom Maires bemödande släppo
vi härifrån utan någon vidare påföljd -
Sedan en del af de Officiärer som förut varit
förslagna i Longuey, utan de öfrigas vetskap, hos
Krigs Ministern gjort ansökan på att vi skulle
flyttas till nämnde ort, måste de öfr-
ige, sedan den blifvit beviljad, med mycket för-
argelse äfven finna sig häruti - Hvar för vi same

December
Den 1^{2^{te}}
Den 1^{3^{de}}
Den 1^{4^{de}}

flyttade -
Uppbröts och gingo till Bangnan -

Till Mont Med -

Till Longuey genom Staden Marville -

03

Stationen

Den 15^{de}

Till Longuey 3de d'août

Staden är liten omgifven med starka fästningsverk
och belägen uti Ardennes skogarne. Straxt utan-
för fästningen går på ena sidan en Stor Dal
uti hvilken fästaden är belägen. Vagen drifvan
up, går för Brantins skuld i. Lij. Sach. - Denna
fordna gränsfästning hvar verk voss väl under-
gållne, hade i början af Revolutionis kriget af frans-
sarne blifvit som Bardenas samt intagen. Den
innehöll en mängd Casernes och Casematter. En
Brunn midt på Torget af betydligt djup, var ned-
sprängd uti sandberget. vattnet upfordrades med
tramphytel uti stenreservoires. Fordna fran-
siska gränsten har gådt haremellan och Kuxen-
bourg. Vid vår ankomst bestod garnison endast
af några Invalider, men sedermera hitkom Ryske
Hät. af 9de lätta Infanterie Regt. - Några 100^{de}
Man. preussiska yngre Soldater voss här förslagne -
Belägenheten här samt tratten omkring var vande

låg vacker, med höjder och dalar samt Ek och
Bokskogar. Flera järnverk voro här omkring.
Det betydligaste Lauvage, till hörde en Baron
Mr Suart. Järngrufva fanns äfven ett stycke
utom staden — Utli för staden ett Porcellains bruk.
En ibland de vackraste fludar var Rheon, &
Luis hånfrån — Några Svenskar hade i anseende
till svag hälsa, fått tillstånd bo här, hvariet
Luften ej var så skarp som uppe i staden —
Här tillbringade vi hela Året 1808 samt första
Månaderna af 1809. En lång tid, som uti denna
alla öf genom bröt på nöjen och umgänge, ändå
blef mera förlängd — Vi hade frihet att gå utom
fästningen hvart vi behagade, men hvarje afton
skulle vi vara tillbaka innan portslutningen.
Commendanten som hette Lavelain, var en gammal
mat stjernpare — Här Engagerade sig ^{en} Svenska
Officerant ^{helt nyligen} med hvilka de gifte sig — Baron Adlers
bror med Mamsell Bernard och Jönsen Pözell
med desu Cousin Mamsell Soldat — Den förra

flickan var ganska Blek och Wacker — De öfrige flickor-
ne hade gärna sedt att flere Svenskar följt samma
exempel —

1808

Januari — Ankom från Stralsund 2de fagne Officerar, som tillhört
varit belägrade i Pommern — Leut. Schwing vid Artilleri-Regimentet
och Regementet som på Långholmen blifvit svårt skadad
genom kuglskott, samt Capitaine Lilljeström afv.
Engelbräckens Regt. —

Februari — Ankom från Pommern — Hofmarskalcken von Platen
Silentz, som under kriget Commenderat 1 Landvärms
Bataillon, Öfverste Leut. von Platen vid v. Engelbräck
ske och Major v. Schantz vid Wenders Artilleri.
Alla som krigsfångar —
Öfversten Greve G. Mörner som arhållit 2 Anför-
myrkan till Sverige, hemreste denna Vår samt åter
kom om Hosten, medförande krigsfångar hemifrån,
hvaraf vi varit 1 li. i saknad —
Denna Vår afled på Militäri Hospital, Major
Leutnanten vid Westgötha Sahls Regiment Schoell
Om Hosten ingick Fredrik Westfeldt uti

Stationen

fliden var ganska Rik och väder — De öfrige fliden
ne hade gärna sett att flere broar var följt samma
exempel —

1808

Januari —

Arken från Stationen 2de fagna Officerna, som höll
vart ligger i Pommern — Luit Schilling vid Rottenhof.
Regementet som på Rånholmen blifvit gjort tillfälligt
genom hufvudet, samt Capitainen & Ljusstörren af:
Engelbrechtens Regt.

Februari

Arken från Pommern — Hofmarskallens von Platen
Silentz, som under långt Commandat i handtens
Bataillon, Öfverste Luit. von Platen vid d. Engelbrach
ske och Major v. Schantz vid Wendes Addition.
Alla som långt fangas —

Öfverste Grefve v. Mante som anfäkt i Rånholmen
någon tid länge, följande denna Vår samt de
kommer till, missfärdiga följande fangas.
Praras vi varit i Rånholmen —

Denna Vår afled på Melitoni Hospitallet, Med
Leutnanten vid Wiedgötts Lätta Regement Scholtz
Om Platen ingick Ferdinand Wiedgötts v. Rånholmen

Fransysk Tjunt - Gvilhet af en Adjut. höding
redomera gjorde -

Som belägenheten var hög, var vintern ^{detta år} så obe-
tydlig - Snö och is låg kvar ännu hela 8ta Jan-
garne, då vi gräddammarna flera dagar roade oss
med skidskoåkning - Fåga Vinberg funnos här,
endast i trädgårdarna voro vinstockar planterade.
Först vid Nils träffas Ansvans Syster i Hov-
skola -

Det hitkomme 9de Lätta Inf. Regt som var under
hela vår tid, med sin Depot här stationerad - Därefter
hundradetals Konsekrerade till Soldater - så snart de
voro i ordning, spändes de till Regt som var i fält -
Officerarne voro nästan alla frimurare, hvar för af en
loge här invättades, däruti ärofulliga Svenska blefvo
intagne - Vi öfver voro de ganska höfliga och belef-
vade emot oss -

Sedan kriget med Spanien var begynt, påförde genom
Staten i September Månad, 8de 39te 45te 54te 69te
76te Linie Infant. Regt - 6te och 16te Lätta Infant.
9de och 4de Husar Regt 2de Batterier Artilleri, 1st 2^{de}
Fachement Dragoner samt 1 Batallion Polackar -

alla dessa Trupper kommo utur Preussen, hvarest de
legat 1/2 År efter freden —
De Officerarne flyttades till Kongvijk, blefvo afren alla
Copw: Sjö Caputainer och Styrmän dit förslagde, de be-
handlades och aflönades som Officerare, ehuru en del up-
förde sig på ett sätt, som kunde gifva en högt dålig tan-
ke om Svenska Sjö Officerarne — För öfrigt Pappers-
des hela detta År utan någon förändring: vårt öde,
och då vi hade att faderens lander från flera håll
var anfallet, föreföll oss vår översamtighet så mycket
smärtefullare —

1809

Januari

Uti denna Månad uphöm tvist på en Assemblée
emellan Ryttmästaren v.d. Ranken och Jendrich Paqua-
len, som endast genom Duell kunde afgöras, då den de-
nare blef på statuet Dödsdöden — De häruti del-
tagande personerna släpps efter min tanke ganska
lindrigt — Ryttm: Ranken med 2 Månaders och Secun-
dantene med 1 Månads Arrest på sina rum, den förre
utan sällskap — men de öfrige Svenskane hade storta
ledsamheten häraf, som blefvo förbjudne att gå utom

Fästnings portarne. — Divisionens Generalen Roper, som
bodd i Metz, en sträf man, anbefatte detta, som
drabbade dem, hvilka ej hade någon del i denna
obehagliga händelse, hvaras ~~del~~^{del} i alla fall stude-
rade på hanken —

Februari

Den 6te

Afresta jag till Metz, hvarst jag förblef till d. 5te
April, då jag åter reste till Longwy. Under mitt
vistande i Metz, hade största delen af de fägne Offi-
cerarne på begäran blifvit förflyttade till Nancy.

Att sjöfolket och några Officerare voro kvar, men
blefvo om sommaren förflyttade till Staden Pont-
à-Mousson, som ligger midtemellan Metz och Nancy.

April

Den 8^{de}

Lemnade jag Longwy och reste till genom Metz till
Nancy 20 Mars — hvarst jag träffade största delen
af mina Camerater, som redan voro i ordning —
En del bodde i Casernes, men de flertalet hyrde sig
rum i Staden — Jag bodde en del af sommaren i
Caserne, men hyrde sedan rum i Staden, som jag bibe-
höll till vi hemtagade —

Nancy är i anseende till Öggnad och Regulering
ibland de vackraste Städer i Frankrike, förhållande

och Mademoiselle Poupeau — Hade vi fast täl-
brunja vår fångenohap på detta i allaafseenden
höfliga ställe, hade den såhelt ej förfallit oss
så lång — men det var först ^{en} Prussiska Offici-
rarnes hemmarche, som staden blif ledig att emot-
faga andra olycksfoglar — Också var där på
samma tid som vi, 4 à 500 Spaniska Officerare,
hvaraf största delen blifvit fagne, då Saragossa
sluteligen gick öfver — Deras Chef General Palafox
var uti Paris på Hotel de la Carrière där jag
med flera Camerater hade inaccorderat oss om midla-
garne för 36 francs i månaden, hade jag tillfälle
att göra bekantshap med åttuhelliga utaf dem, som
voro ganska uplyste och belesrade män — Thuru
obryggligt, kunde jag ej underlata att öfvervara en
Execution då 1 Mann och 1 Quins genom Guillotinerades
Detta namnkunniga Instrument, under hvilket
frankrikes konung, Drottning, och så många 1000de
uplyste och välberömda män, Revolutionis tiden
mått sluta sin lare, kunde ej annat än väcka

Jasa - Musikenheten drif mig dit och den blif på
ett nysligt sätt tillfredställd - Fram på Sommar-
en ankom en mängd fägne Österrikiske Soldater
som förades i Caserne - Åtskilliga Trupps
afdelningar marscherade från det inner af Frankrike
och Paris hängesom emot Österrike - Den vackra-
ste Trupps jag såg, var Polska Lanciererne som
hörd till Napoleons Garde -

Pått utan för Staden, som är försedd med vidlöfliga
förestäder, samloper floden La Meurthe, hvilken
ädesmera utfaller i Moselströmmen -
ankom från Strasbourg Öf. Lieut. Magnus Höm-
sterna för att träffa sina fägne Landsmän, han
var med Grefve Ch. Thosin gettröt i och för Negoci-
ation med fransyska kejsaren -

Återvände han till Strasbourg -
Om hösten roade vi oss att i omkring liggande
Lagar besöka Vinshorden; denna tid var en folk-
fest; Efters arbetet i Vinbergen om dagarne, dansar
des om aftnarna, och alla som ankommo blifvo

Juni
Den 27^{de}

Den 29^{de}

[Signature]

20
stora Lastvagnarne, försedde med 4 a 5 par hästar,
snart söndermalis — En sort stora karros brukas
äfsen till Wärens transportering; de försjännas
med 3, 6 och flera hästar efter hvarandra, och draga
många ~~stätt~~ — Hjuln äro nära 1 quartar breda.
De flerta godbrukare och formänne, draga en
slä^{de} lönne sporta utan på^{de} de andra kläderna.
Rätta ändamålet med denna betäckning vet jag
ej, om intet för att hindra dammet int^{gå}nga —
I allmänhet nyttias 3 hanliga stätter — Poudes
och Stårjuckas voro äfsen mycket gånge —
Churu knipsångar, voro vi i det hela ganska väl be-
mötte, emdant aflorningen var otillräckelig — under den
tid jag var fangen, blifvo vi ej någon gång uppropa-
de eller Muntrade, utan förbitade de sig på vårt he-
denöd — Det enda tillfälle då Kontroll på, om vi alla
voro närvarande, skulle gifto, var den dag i Må-
naden då aflorningen utstattes, men som en kunde
taga ut och quittera för N. 4 så blif den ingen —

22

2
I Nancy följde spanska Officärer, upstaden
och upropades hvarje Månad - denna obelaghi-
ga Nuntning undslupps vi - Permissionätt
nå till andra orter nekades ej heller - många
voro i Paris, och sommaren 1808 viste flera till för-
dra spankrä, genom Dijon, Lyon, Montpellier m.fl.
Städer voro stora, i störande svar och en sin egen
församling med sin kyrka - Omgifne af trädgår-
dar och alléer - Alla byggnader voro af sten, med
tegel och skiffertak - en del af konvener och en del af
sandsten - Fönster och Dörrar voro af sluggen
sandsten som uphöts utaf jorden öfverallt, hvarst
den legges i vissa lagar - Utan mycket arbete
kunde den med klubba och Meissel formenas hvar
som helst - Därför fört upptogs var den för men hand-
nade sedan i luften - Hvarst byggdes i staderna
i symmetri, vackra hus med ristverk och många
ornamenter - I hvarje St. var flera mindre

vandshus - åfen som hon och där på flera vågare.
 Där kunde Mat och vin fås till facilt Pris - I de
 större städerna voro Magnifiqua Vandshus, där
 man betalte ~~mycket~~ för middagen, som vanligt vis be-
 stod af 3^{ne} Arrättningar med 1 Bout. Godt Vin.
~~Det kostade mycket~~ 2da 3de hanes person -
 Till resandes förskaffande funnos åtskilliga sätt.
 Det förnämsta var Extra post, men den var oerholigt dyr,
 iöfvermåra var Diligencen, som var inrättad emellan
 alla större städer, och hvilken utan att vara dyr
 dock var commode - Den bestod vanligt vis af en vis-
 a vis vagn med Rum för 6 passager, samt för 3^{ne}
 framföra - åfen kunde Domestiquer åka på Taket,
 bak på var en stor korg till hvilken den resandes sa-
 ler och paket gods förvarades - Hvar och en fick medta-
 ga visst U - för det som öfversteq måtte sakskuldet betor-
 las - Med brått Diligence som afgick och ankom
 på bestämde timme, följde en så kallad Conductor
 som ansvarade för attsammande - Skulle någon ting

ga sönder och betydligt dröjmal hangen, nyota, kon-
la de resande attstora handelen - J. lastar ombytta
som oftast, hvilken rider alltid på vänstra stång harten,
förd med stöflor så passiva att han med möda
kan sitta upp - Depe är till en del goda af toad,
samt ^{ovärdigt} goda, till sinens bevarande i handelen
lasten skulle stupa - Lastarna koras mest med
Pishan - På foragnas som kunna vara försjände
med 4.4 par, är endast en form på vänstra harten,
re - smal som ett kloksnör - Gårkan och vifan tor
mer utgöra hufvudsaken - Harji Dilgence har
sitt gifna Hotel hvarst den tages in - man äter
nå ^{2.} middag, frukost, på gifna stallen och betamnd
timma, emot ett vist pris - Emellan Pith och Hansy
är 10 Levis och skjutten för 1 person kortade 5 francs -
utom några Louis i drickpengar - En del beagnas
de Mallen eller porten, men där var endast rum för 1
person, och som den gick beständigt badi Hatt och Dag
och endast var en källa - undock man den då nå

gon annan utväg fanns — Den som ej ville fort, kunde
betunga sig plats, med en art förbunden, som kallas
des Messagers hvilka for emellan vissa städer
som ej vore förångt åtskilda — Man åkte då uti
en sort vagn öfverspänd med Vax, samt otundom
uppfylld med varor — Dessutom kunde man hyra
sag fiacre, som af vissa personer halus tillhanda —
Det varligt vis endast plats för 4 — På de store
och regelbarn strömmarne, gå så kallade Watten
Diligencer och Loches d'eau, som inrymma en mängd
Personer — och hvilka ^{plats} temmasitt mycket facilt pris —

1809.

Uti November Månad ankom Ordres att alla fägne Svenskar skulle samlas i Fästningen Wesel på Holländska Gränsen, för att derifrån hemgå till Sverige - Salides öppnades för oss utesigt att återse fäderneslandet, sedan vi tillbringat 2½ och somliga 3½ år i en fångenskap hvass slut vi ej kunde förtä -

November

Den 21^{de}

kl. 6 f.m. afreste jag, efter nära 6 månaders vistelse i Nancy, i sällskap med Luit. Baron Eric. Lejonhufvud, Färdick Aldenburg och Und. Luit. Adlerbylke från Nancy till Metz 10 Lius - uti den deremellan gående Diligence - Under vägen passerades Pont-a-Mousson, hvarort en del af de fägne Svenskane vistats några månader - Där syntes betydliga lemningar efter en Romersk Aqueduc - Vid ankomsten till Metz togs vi logis i Hötél le petit Croix d'or.

Den 28de - 29^{de}

uti Metz -

Den 30^{de}

Med Diligencen till Staden och fästningen Luxemburg, 12 Lius - Under vägen passerades staden Tionville, som var ödesfäst. Där vi rastade eftermiddagen - Staden var ej stor, men fästning verken uti

godt stånd. Uti Luxembourgen det vi ankommo
sedan det var mörkt, bodde vi på Hôte D'Or,
ett värdshus som ej var att rekommendera; i
anses till det ohöfliga bemötande vi afforo.
Fästningen syntes osfervinnerlig, liggande
på en höjd, rundt omkring omgifven af djupa
däldit med små bäckar i dalarne. De när-
maste höjderna bestodo af berg nästan utan
mylla. Hvilket gör alla approacher omöjliga.
Och så ofregade den till fransoserna under Re-
volutions kriget endast genom lunnar, efter
1 År Blockade. Den korta tiden betog mig
tillfallet att göra några vidare observationer.
Af Luxembourg till Trier. 10 Luns.
Under vägen, som i anseende till den sena År-
tiden var obekvämlig, studerade vi uti en Bourg
Gravenmacher, hvarert vi emot drugg bitulung
ärhollo våra förnödenheter. Vi fram kom-
mo till Trier hel. best. m. och bodde på Hôtel
de Cologne, ett värdshus som var att rekommendera

December.
Den 1^{sta}

Den 2da

Utti Fries — Som vi anslagit denna dag att hvilat
ut, Sogo vi Stadens mäst värdepåhåll i ögnariga
Siblioteket besågs först — det bestod af en
stor samling böcker, 10,000 Volumes, däribland
en mängd gamla och dyrbara verk, ibland andra
ett utaf Boktryckeriets första arbeten utlagdt af
Gutenberg i Mayntz — En handskrift med ovän-
ligt fin stil — En dyrbar samling Vuer af Con-
stantinopol. — Sedan Naturalie Cabinetter med
en mängd Rommerska Vaser, präntes m:m: som
blifvit fundne vid Gräfringas — Sibliotekarien
Professor Wittenbach hade den artigheten att själf
visa oss alltsammans, samt af sin följa oss i Staden
till Ruinerna af Rommerska Slottet,
och till en stor Rommersk byggnad, som sedan
 varit använd till kyrka, men nu utan fönster
samt till en del höljd af jord och grus — Andra-
malit med denna stora byggnad hannes man
ej bestämt men förmodar den hafva varit ett
Rommerskt Slott — Den var uppförd af huggna
Stenblock, lagde på hvarandra utan Cement

C

eller Jernkrampor; fogurinn og sýntu annu
hinnna tröta áttúsenda — Grunden til Þron
öfver Moselstómmen som lojus forbi staden, var
áfrun byggd af Þrommane — En Gotlusk heyr-
ha búsagáfrin, där var en hört-las Mausole öf-
ver en aflödin Erkebiskop — Hilt huggenit var þing-
hög og ett Drappeni huggit i Marmor af ett ypp-
jurligt Arbete — Det forðna Churfurstliga Slö-
tet var nu forvandlat i Caserner for Garrison.

Att har fennu så många minnesmärken
eftir Þrommane, forði falla den underligt som
gj af Historien kanner, att har var en stor Þrom-
march Colonie — Hos vårt berkedliga Vandsfolk
blefu vi undfagnade med ett utvalt Þrost
vin som kallades Côte d. Rhone — for egen
räkning laskades våra strupar med ett utvalt
Mosler vin som produceras har i tracten —

Sedan vi i alla afseenden tillbringat en
sam dag afreste vi —
Den 3de — uti en fiacre som hyrdes for att forä oss till

Coblentz; ankommo fort till en liten Stad Witt-
lich - 6 decur - Där intogs Middag - sedan fort-
sattes resan ännu 6 decur till en viss By,
där vi hvilade öfver Natten - Vagen var högt
elak, gik öfver stora Bergs höjder, som voro be-
täckta med Snö -

Den 4de - Fortsattes Resan ifrån vårt dåliga Natt-läger
till Coblentz 12 decur, dit ankommo om aftonen
sedan det var mörkt - Vagen var lika elak
och Bergig som förra dagen - Att vi ofta måste
gå till fots öfver och uppföra de branta backar-
ne - I Bergstrakten emellan Trier och Coblentz,
skall en mängd Vargar uppehålla sig som göra
Lantman mycket skada - Tullbevakningen
till förhindrande af Lurendrogen, var ytterst
sträng - På dagen passerades 3^{ne} decur, men
som vi kommo inifrån landet, släppo vi all
Visitation - helt annat är förhållandet då man
kommer utifrån - Strax invid Coblentz föro

vi på en lång stångbyggga öfver Moselle strömmen,
som där utfaller i Rhein. Midt emot Coblenz
ligger på ett berg, raserade fästningen Ehren-
brechtstein; den dominerar hela vänstra Rhein
stranden. Rhein öfverfäres vid Coblenz på en
svångbyggga eller pont-volant. Den göres
af 2^{ne} fartyg som lägges bredvid hvarandra
och som öfverbyggas med ett golv. Masterna
bebehållas och emellan dem går, några alnar
från golvet, en linä eller jernstång, på hvilken
en ankarlinä löper. Denna ankra sedan med
andra ändan flera 100de samnas uppför ström-
men och hålles öfver vattenytan med flera små
båtar på hvilka linan hvilas. Denna färja
rojer utan drifres endast af strömmen från
det ena landet till det andra. Genom styr
vändes den nedt emot strömmen då de följt
förs den till landbyggarna. Flera 100de fur

soner utom fura hästar och vagnar kunna på
en gång ^{konliga} öfver. — Sådane byggor finnes på
flera ställen öfver Rhein, som här har stark
strömm. — Vi logerade på Wardshurst aux
Trois Lignes strax öfver strömmen. — Staden
synes vara vacker, men den korta tiden
och mörkret hindrade oss göra några betyds-
liga anmärkningar.

Den 5te — Näste vi på Watten Diligencen, som går ut för
Rhein till Köln. Sällskapet bestod af alla
sorter folk, blandade om hvarandra. — Forta
dagen hunno vi blott några Lius, emedan
en häftig Orkan hindrade besörens fortsättan-
de. — Vi måste lagga till vid en By på
Vestra Stranden, och jag med mina Camorater,
en fransk Officer, och några fler, tillbringade
natten på en udd öfver, hvarest vi efter all
anledning var kunden dagare. — Under vägen
synes till Högst General Flocks grafvård. — En

Q

Pyramide — äfen syntes flere små Städer och Byar
på sidorne af Strommen — Om morgonen den
Den 6te — kl. 6te lämnade vi vårt usla herberge, och be-
gaf oss om bord, då resan fortsattes — På
Näpau Usingska sidan, landades fort vid en liten
Stad Lintz, hvarest vi uppehölles öfver kort stund.
Sedan vidare ut för Strommen till Staden Bonn,
där drojdes äfen helt kort. Ett stort Slott hvar-
rest den forna Churfurstarne af Coln reside-
rat var där, men kunde ej af oss beses, i an-
seende till thorns korthet, lika litet som själva
Staden — Hanfrån vidare till Cöllen, dit
ankomsten skedd kl. 2te 5te est. m. sedan vi från
Cöblentz rest 10 Lius ut för Rheinstrommen.
Då man skall resa up för Strommen, går resan
mycket långsammare, i anseende dess strida lopp.
Fartygen dragas ^{då} till det mästa, om ej vinden
hjälper, med hästar, som gå på ~~landet~~ ^{den} ~~der~~
vagar anlagde på sidorne af Strommen för detta

ändamål. Vagen var i början mycket vacker,
omväxlande med höga berg och Dalar samt
b eklädd med Ek och Bokskogar, hvilket om
Sommaren måtte göra en äroa utsyn. Men
högt behaglig. På Spitsame syntes Ruiner
af Slott och fasten som till en del räknade ur
förföring från 30 ånga årt. På en Ört
midluti strömmen var ett Runnklott med
en skön belägenhet. Här syntes det svagare
konst, skildt från stora världens förfäder, hafva
valt sig en fristad, som ej ofta borde blifva
stord, om ej någon djurf Neptuni Son, någon
Gang störde den rådande stillheten. Längre
ned emot Colln var landet på sidorna ej så
vackert, ehuru det syntes ganska fruktbar.
Det blif lagt och jmnlandt, med strödda
Hagar på sidorna. Under resan påpeades
de så kallade Liebenbergen, som äro namn-
kunnige genom gamla Traditioner; På hvass
Spets deraf, hade en Rivdarsborg vänt belägen.

J

Vid ankomsten till Kolln intogs logis uti Hei-
delberger Hofff fatt bredvid Rhein -

Den 7de 8de Uti Kolln - Staden är stor skall innehålla
45,000 innevånare, men mörk med smala
och krokiga Gator, gula Torg - såsom latinsk
var ^{den} en stor mängd kyrkor - Man går öfver
Rhein till Tyska sidan på en Pontvolant som
vi hade ritat för våra fönster - En mängd
Tullbetjenter voro här stationerade, som med
största noggrannhet visiterade allt hvad som
kom från andra sidan Strommen - Folket
visiterades öfver i bland på kroppen - Elum
vi uppmärksades öf. här 2de dagar, inhämtade
jag ej något märk. värdigt, hvarestill den oblyga
liga antiden, samt vackra ^{och roade} utsigten från våra
fönster gjorde det mesta - Sedan Dalgensons
afgång blifvit inväntad afrest vi
Den 9de från Kolln i sällskap med bägge Lieut. von
Mation, ferdrikare Prochman och Tornblad
till Rheinberg 18 Meis - Vagen var på det lag-
santa landet i ansende till antiden och väderleken

högt elak, och voro vi åtskilliga gånger i fara
att stjälpa, hvilket ej lär vara så sällsynt.
Middag intogs uti Staden Neus vid Rhein.
Om aftonen sedan det blifvit mörkt, genomföro
vi Staden Lohelentz och Krefeld - den sednare
synes mycket regulär och skulle vara uppfylld
med Sidenfabriker - Ankomsten till Keinberg
skedde i förrän klockan 4 om morgonen -

Den 10de -

Vi bodde på Vårds huset Hôtel de l'ologne.
Sedan vi hvilat våra trötta och sönderskakade
lemmar några timmar, repte vi samma dag till
Wesel 9te klockan - För att komma till Wesel som
ligger på högra Rheinstanden, passerades Rhein
på 9te klockan i Sät bryggor, emedan en Odelsström
men, hvarne grenar - i fruktan för Visiter
ning, för hvilken vi blifvit varnade, gordes vårt
franska meynt, som är förbjudit att utföra, på
basta sätt, men vi föro genom Tullen utan nå-
gon olägenhet - Staden är medelmättig, fastän
gen synes vara uti godt stand, och flera nya

verk voro under arbete. Trivianarnes antal var emellan 5 a 6000. Vid ankomsten inquarterades jag hos en rik Jude huset N° 1480.

Den 11te

Uti Wesel. För middagen upptogs med Passports påskrifning och aflemnande på behörig ort. De svenska Officerarne som för det mesta voro nu här samlade, åto på Wändhuset konig-
vor Preussen, för ett högt belägt pris.

Den 19te 13^{de}
14^{de}

Uti Wesel. Söttnande dag afmarcherade 1^{sta} Col-
onnen af ^{våg} fägne Soldater till Wismar i Meck-
burg, under anförande af Lieutenanterna Nisbeth
och Köhler samt Jendrikane Matt och Dag
och Tornblad. 11 Officerare utaf Schills corps
som blifvit fägne uti Stralsund, hade någon tid
före vår ankomst blifvit fusillerade en 1/2 tim-
mes våg från Staden. Eluru ingen var öfver
30 år hade de med mycken ständaktighet gadt
sitt hårda öde till mötes. Den 19te satt annu
fångar på Citadellet - man kunde ej ordsaken
hvar för han blifvit skonad.

Den 15. 16. 17.
18. 19^{de}

Uti Wesel. Den 19de ankom 1^{sta} Colonnen af de svenska

J

Soldater och Sjöfolk som legat på Arbete vid Kanalen i St. Quentin, bestående utaf 250 man, de voro ick klädda, samt hade varit hårt behandlade vid arbetet. I stället för Nordens fina Loner, samt nu endast bleka och utmånglade figurer, i så många särskilda dräkter som personer.

Den 29^{de}
Jan 20^{de}

Wesel —

Sedan våra Officerare blifvit beordrade att afsläp-
pa Manuskript på taget genom Tyskland, till
Wismar, anhöllo de öfrige tillstånd att resa
huru de behagade till söttrande ställe —

Den 20^{de}
21^{sta}

Wesel. I. D. afgick 2de Colonne utaf Svenskane
till Wismar under Befäl af Capitaini von Ste-
geman, Luit. Cedersköld, Thudbeck, Und. Luit.
W. von Wüchlenfels samt Cornette von Sahr —
I. D. ankom 2de Colonne från St. Quentin be-
stående af 250 Man — i samma tillstånd som

Den 23^{de}

de för ankomne 7de Colonne
afmarcherade jag från Wesel med 3de Colonne
som afgick till Wismar — Befälhafparen var
Luit. Sparrehold — De öfrige Luit. Wahlberg, Und.

20
Laut: Alderlejlige, Jendrik Taxe och jag - Ingen
Escort med följde någon Colonne, utan vi fingo
endast en Marche route - Som endast består
af Uniformerne våra, behåll, liknade Colonne
erna snarare höfvar höfvar än Soldater. För
Svenska Regementens rakning skeddde likväl up-
köp af skor och andra periedlar, som utdeltis
till de mest behöfvande, ehuru i det hela obe-
tydligt - Några Soldater som blifvit gifte eller
annan väl försörjde, quaratadnade, men det var
ej många - Sedan vi uti dåligt väglag ^{och packad} ~~och packad~~
~~och packad~~ 2 tysk mils marche ankommo vi till Staden
Dorsten hvarest inquartening skeddde öfver nate-
ten -

Den 24de Till Staden Sulmen 3 mil, väglaget och belä-
genheten lika som förra dagen -

Den 25te Till Münster 3 mil - högt elak väglag -

Den 26te Hastidag i Münster - Jag var inquartierad på
Wand huset Stadthonden vid Torget - på efter-
middagen var jag uppe uti Salen där Westfaliska

Freden slöts 1648 - Alla Negociatörernas
Porträtter hängde där på väggarna, och jämför-
de det något att deribland se Joh: Oxenstiernas,
Äldre Salvis och Scher: Rosenhjäns - Salen här
behölls ännu i samma skick som då freden af-
slöts - Staden är stor, men snö och kälgnader
förhindrade mig att taga någon närmare kan-
dom af dess märkvärdigheter - En sam-
ling af förnämt och rikt folk måste bo i
staden ett domma af den många Equipager
och Livres som syntes på Gatorna -

27de Till Wahrensdorff 3 mil - Under vägen rastar-
des uti en liten stad I här var stor
handel med fina linneväfnader -

28de Till Dielefeldt 4¹/₂ mil - innan vi fram kom-
mo, gick vägen uppför några bergshöjder
som om sommaren måtte vara oändligt vackra.
Staden är namnkunnig för sin handel med
utvalda linneväfnader - hvilka försändas uto-
till Amerika - I själva staden har en tack belä-
get

i en dal, omgifven af ett fruktbarande land.
Jag var inguär träd hos Vingandlaren kurk-
Baum, en gästfri och Värmenande Man.

Den 29de Till Staden Gleesfort 9 mil - Vacker väg
genom ett ovanligt fatt bebyggt land - Alla
Menniskor på landet, både af Man- och Qvin-
kon spinnna ljugans till väfnad, som är deras
förnämsta näringsfång -

Den 30de Till Staden Minden vid Weserströmmen 3 mil
god väg - Vi gingo genom en ^{trugg} dal emellan
2^{ue} höga berg där Weserströmmen framflyter.
Denna öppning kallas Porta Westphalia.
Så snart den är genomgånge, blifves landet helt
slätt så långt man kan se - Ett stort slätt-
verk var straxt till Wersot om vägen då vi
närkommo på slätten.

Den 31^{sta} Hattidag i Mindens.

1810.
Den 1^{sta} Till Byen Leese 3 1/2 mil - Udd väg som till ondel
följde Weserströmmen - Straxt utan för Minden

är en bostad för storbö och strömmen - Innan
vi framkommo till Leese som ligger i Hannover
ska landet, gingo vi öfver några stora spring-
heder - Hela vägen till Harburg var uppfyllt
utaf sådana, hvilka måste vara helt och hållet
omöjligt att kultivera, då Engelska Regeringen som
tillika äger Hannover, med sina tillgångar ej
kunnat göra något deraf - Genom dem, har land-
et som är slätt, ett vildt utseende -

Den 2^{dra}

Till Nienburg 1 mil - En stad vid Weser som
för varit besatt - En bro öfver strömmen var
även här - Stora springheder -

Den 3^{de}

Till Portstation Rethen 1 mil - Springheder.

Den 4^{de}

Till Staden Walsrode $1\frac{1}{4}$ mil - Strax utanför
Rethen passerades en bro och sedan en färja.
Stora springheder - Jag bodde på Wandhuset

Den 5te

Stad Hannover. Alltj var och godt kvarter.
Till Byen Witdorf 1 mil - Stycketals vackervä-
gen

Den 6te

resten springheder -
Till Byen Scheessel genom fläcken Rothemburg
 $2\frac{1}{2}$ mil - Springheder det mesta af vägen -

Den 7de Till Byg Thorstedt 2¹/₂ mil. Salig väg öfver
Ljungbedar - på 2 mil fanns ej mer än 1 quan-
med ett par hus.

Den 8de Till Staden Harburg vid Elbestrommen 3 mil.
Tämligen god väg igenom Ljungbedar - På
dessa Ljungbedar vora Byarne belagne uti någon
dalder där någon bäck framflöt och åorne, närmast
omhugg synas vara bördige - För öfrigt likna-
de landet ett haf, där ögat ej fann något föremål,
utom strödda Tallholmar här och där - Fol-
kets tycktes i allmänhet vara så välmående
som franska utpräpings septimet kunde göra
möjligt, hvaresti åren märte bidraga, att lan-
det under Engelska styrelsen ej blifvit utsugit.

Den 9de Till Hamburg 1 mil, på Båtar utfor Elben.
Sommartiden måtte denna sjöresa vara rätt
angräm - Nu midt i vintern hade den ej nå-
got behag - Strommen var uppfylld med isstycken.
Vi landade vid Stora Skeppsbron och jag inquer-
terades med hvit: Sparrskold uti Huset N° 35.

Den 10^{de}

Sto Voretyen. Varden hette Lillburne.

Onsdag - Hovsen besåg - där var en mängd folk
samlade och jag troff tro att de affier som
uppgjordes, måtte varit obetydliga, i anseende till
det rådande Continental Systemet, samt stadens
occupation af fransöarna - Ötthilliga svenskar
som här voro boende, träffades - Och jag bodde
vid Sheppsbron, var där ganska tyst förut an-
tiden och i synnerhet tåget med England, som sam-
made all sjöfart, var orsaken - Staden hade för-
lorat ofantligt, sedan den kom under fransyskt
valde - Inquarteringar m. m. hade kostat stora
summor, och då all handel uphört, kunde ej nå-
gra pengas inflyta, utan alla måste lifva på
sina för samlade Capitaler, hvilka dageligen
minskades genom utpräpningar af alla slag.

På vårdhuset där jag bodde, voro vårdfolket
Engelsmän, hvar för nästan endast Engelska talte.

Den 11te

Till Öyn Fühlenshagen 5 mil - nämlunda
Väg för fotsångar - Vår väg gick igenom Stein
(Thor

Forstaden var säkert $\frac{1}{2}$ mil lång, bebyggd med en
många Landställen, som voro omgifne af vackra träd-
gårdar. Där tillbringa hofmannerna om sommar-
ren söndagarne, för att i glada kretsar hämta sig
efter veckans modor. I Fiehlenshagen var jag
inquarterad hos Byfogden, en rik bonde, huserade
des uti jughammaren, sedan Nymfkerne vid min
ankomst redan tagit till flykten.

Den 12te Till Staden Möllen $1\frac{1}{2}$ mil. Den hade en oänd-
ligt fack belägenhet, till det mesta omgifven
utaf en liten sjö, samt Ek och Bokskogar, som
om sommaren måtte göra denna ort till ett Pa-
radio. På hyskogården viestes grafven efter en
namnkunnig Narr, Ulröspel.

Den 13de Till Staden Gadebush 4 mil. Staden var obe-
tydlig, men namnkunnig genom den Hataelli
som Gen: Grefse Stenbock, under Carl af XII Reger-
ning, på höjderna här utanför, vann öfver Dan-
skar och Saxar. Olyckligt att denna betydliga
seger ej lande till något förmanligt resultat.

Den 14^{de}

hvar till Partierna inom själva regeringen kanke
var vållande - Endelstid blef den kassa Ar-
me som här kämpade, kort efter fanger i Förmägen.
Till Staden Wismar 4 mil - Infam väg - Nå-
gra väl byggda Herrgårdar passerades - ibland
andra en där Major v. Hapewitz som varit i
Svensk tjänst bodde - Trinan var ankommit, trod-
de vi hafset vara öppet, och vantade att straxt
skä öfvergå till Sverige, men en riktigt Svensk
Vinter mötte oss här, som gjorde oss till Vinters
luggare - Alla Officerare som i Wesel besprades
från Troppens af följande, voro redan framkom-
ne och hade redan tillstånd ett Stadspartie -
Det gästfri bemötande jag och de öfrige åtnjota
under vårt vistande här, shall alltid förvaras
i ett tackamt minne - Vi umgingos uti de
basta hus, som vissa dagar hade Tré Assemblée,
hvarst ungdomen dansade, och de äldre sosselt-
sattes vid Spelbordens - Samlingen skedd tillf-
fö och åtskildes emellan 6 och 9 da' hvar och en
hemgenk för att soupera - Hvarje Söndag var

Det rikare Sörghuset samladt till dans och spel
på ett så kallat Casino. Dessa samkomster delto-
go vi äfven. Den tyska högfarden gjorde här som
på andra ställen i landet, en skarp skillnad mellan
Adeln och Sörghuset. — Hvar för de i garna umgän-
gar med hvar andra. — Den Ungte af Hertigen
af Mecklenburgs Soner bodde här, hos honom
var Societet en gång i Veckan. — Vi voro äfven
dit Besälte. — Såde Besäl och Troupe af-
nades utaf Sveriges Regeringen, elum Officer-
arne voro högt uselt belåtna att på utländsk
Art lifra på 1008 an Rise Reglemente, eller
948 om dagen för en Soubalterne. — Vi utfingo
Aflorung efter 328 Pom. Lour. men märte efter
hemkomster återgåda Differencier. — Som vi voro
2de Offi: af Regimentet, blef jag Commenderad
att för Besäl afvis dit från fängenskapen
hemgående. So folket — en mindre argmanas be-
fattning, elum jag i mot dem hade något syn-
3

nerligt att påminnas — Åtskillige af Officerarne hade quarotadnat i Paris och hemrotet direct — äfven härifrån åter vände några genom Danmark till Faderens land — Öfverste Luitenanten Baron Palmstierna var Besätthafvare för öfver hela tiden — Elt i Staden, som för tillhört Sverige, men blifvit förplantat — var garnison utaf Mecklenburgska Trupper, churu styrkan ej var stor —

Sedan jag här tillbringat en angenäm Vinter ibland Camerater samt Gästerna och välbilliga Menniskor embarquerade jag såsom Besätthafvare —

Mars
Den 11te

På ett utaf krossen förhyrt fartyg för att afsegla till Sverige — Under mitt Besät voro 100 Man, Sjökaptenen, Styrman, Artillerister och Matroser — Såsom passagerare — Major Gyllen Bogel, Luitenanterna Sparrsköld och von Arbin. Vinden var i början häftig, men lugnade som på dagen, hvare för vi snart karta ankas.

J

Emot aftonen blarte det upp, då vi seglade hela
Natten med den fart att half 10 f. m.
Den 14te Uptäcktes Skånöka Wallen och om omkring half
1 eft. m. landades vid Ustads Brygga efter
en seglat af 20 Mil —

Endast den som möt sin vilja varit en längre
tid skild ifrån Fädernesland, slagt och vännis,
kan domma om de känslor som intogs mig,
då jag sätte foten på den älskade fosterjorden
efter en frånvaro af 3¹/₂ år —

Den 13de 14de Uti Ustad. — Såsom Befälhafvare för Sjöfolket
under Sjöresan och enligt förhållnings Ordre, af-
lemnades det till Commendanten Major Kjellman
vid Möneröka Husarerna; men då ej det minsta
Underskall eller förskott af stämman dem beotod,
emedan det var Coyssardie folk, blif jag öper-
hopad af deras jämmes. Ett stort öde att
vid återkomsten till Fäderneslandt, ifrån
en långvarig och svår fängenskap, mödgas

trigga eller stjela för att lifnara sig och något
annat partie fänt ej för en stor del, som hade
30-60-ä 100 Mil till sina Quedner och hem-
vist. Genast vid ankomsten öppnades Express
till Landshöfdingen i Malmö - men öfver-
var att ej något bestod. De som voro uti
Kronans tjenst fingo underhåll till sina
stationer - För Sjöfolket gjorde Stads Boerne
sammanskätt och sökte hjälpa dessa olyck-
lige att hvad de kunde, men mängden af
behöfande var så stor att det blif otillräk-
ligt

Den 15de - Var jag till Middagen hos Kongl Commisariern
Davidson, där var äfven Öfverste von Engel-
brachten och des adjutant Lieutenant Schwartze
 hvilka kommo ifrån Stockholm, för att öfver-
gå till Pommern, som genom freden med Frank-
rike blifvit till Sverige återlemnat. Öfversten
var sand för att bestyra om Tyska Reg-
menternas emottagande i Pommern. De voro

redan: Marché ifrån Stockholm till Ystad. Jag
 mötte dem i Småland.
 Sedan hviut. Sparrskold ^{redan} skett sig vid och och
 afrest till Soluslan, Afreste jag ^{denna} samma dag
 i sällskap med Major Gyllenboget och hviutemant
 von Arbin genom Ståerna Ekops- hviutköping,
 Norrköping, Nyköping och Söder Telje till Stoc-
 holm dit vi ankommo den 22^{dra}. Efter så
 lång tid vistande i Stockholm som anfordrades
 till Uniformens anskaffande, afreste jag till
 Regementet. Hvarvid många förändringar
 med Befälst ^{och Truppe} tilldragit sig under min 3
 Ånga tjänstvaro —

[Large decorative flourish]